

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

Khorasan Razavi Chamber of Commerce,
Industries, Mines and Agriculture

آگرواکنومی

خبرنامه داخلی بخش کشاورزی

در این شماره می خوانیم:

- رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی
 - * بررسی پتانسیل های کشور ترکیه در زمینه همکاری و اجرای طرح های گلخانه ای در ایران و بازاریابی محصولات آن ها
 - * دیدار فعالین بخش کشاورزی با آقای دکتر کاظم نژاد معاون قائم مقام وزیر در امور بازرگانی و صنایع کشاورزی
- گزارشات
 - * ضرورت بررسی اثرات الحاق به سازمان تجارت جهانی در بخش کشاورزی
 - اهم اخبار بین المللی
 - اهم اخبار ملی
 - اهم اخبار استانی

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

در جلسه کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی خراسان رضوی مورخ ۲۸/۱۰/۹۵ مطرح شد: بررسی پتانسیل های کشور ترکیه در زمینه همکاری و اجرای طرح های گلخانه ای در ایران و بازاریابی محصولات آن ها

سرمایه گذاران این بخش قرار می دهد.

کشور ترکیه در حال حاضر ۶۶ هزار و ۴۰۰ هکتار سطح زیر کشت گلخانه ای داشته و بیشتر گلخانه های این کشور در قسمت جنوبی آن قرار دارند و بیش از ۵۵ درصد سهم گلخانه های این کشور مربوط به شرکت AYTEKN می باشد و قابل توجه اینکه سالانه ۱۰۰۰ هکتار (۱/۵٪) به سطح زیر کشت گلخانه ها در ترکیه اضافه می شود. نکته قابل توجه دیگر میزان تولیدات گلخانه ای در ترکیه است که سالانه ۶ میلیون و ۳۵۲ هزار تن سبزیجات گلخانه ای، ۳۶۸ هزار تن میوجات گلخانه ای، و یک میلیارد و ۱۹۳ میلیون قطعه گل شاخه بریده تولید می شود.

با توجه به شرایط اقلیم و آب و هوایی مشابه ای که ایران و ترکیه دارند. کشور ترکیه می تواند تجربیات مفید خود را در این زمینه در اختیار ایران قرار دهد و باید توجه کرد که گلخانه ای که برای هر شهر طراحی می شود برای همان شهر قابل اجرا و ساخت بوده و نمی توان یک الگو را برای تمام شهر ها اجرا نمود.

بزرگی جلوه می کند که گواه عقب ماندن ما از برنامه های مبارزه با کم آبی و بی آبی در کشور است.

شریعتی مقدم در ادامه گوشه چشمی داشت به نیاز ایران به توسعه کشت گلخانه ای و عنوان کرد: در حال حاضر، سطح زیر کشت محصولات گلخانه ای در ایران، ۱۲ درصد ترکیه است که همین میزان نیز با مشکلات فراوانی محقق شده و با فراز و نشیب های فراوانی به کار خود ادامه می دهد.

در ادامه **رئیس اتحادیه گلخانه سازان ترکیه** از چشم انداز و دیدگاه های شرکت AYTEKN صحبت کرد و گفت چشم انداز این شرکت این است که به عنوان پیشرو در صنعت گلخانه سازی کشور ترکیه و همچنین در سطح بین المللی باشد. این شرکت از جمله مهمترین ماموریت های خود را به اشتراک گذاشتن تجربیات خود با سرمایه گذاران این بخش و به کاربردن استانداردهای کیفیت در پروژه های اجرایی خود دانست.

وی بیان نمود: این شرکت در حال حاضر در ۲۰ کشور دنیا در حال فعالیت بوده و تجهیزات گلخانه ای خود و دانش فنی خود را در اختیار

در جلسه کمیسیون کشاورزی و آب که در تاریخ ۲۸/۱۰/۹۵ با حضور آقایان بولنت آبتکین (ریاست اتحادیه گلخانه سازان کشور ترکیه) و حسین گوون (متخصص مطالعات طرح های گلخانه ای) در محل اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی برگزار شد به بررسی پتانسیل های کشور ترکیه در زمینه همکاری و اجرای طرح های گلخانه ای در ایران و بازاریابی محصولات آن ها پرداخته شد.

در ابتدای جلسه **جناب آقای شریعتی مقدم - رئیس کمیسیون کشاورزی و آب** ضمن خوشامدگویی به میهمانان خارجی خلاصه ای از فعالیت ها یکمیسیون کشاورزی و آب را بیان نمود و از اهداف و برنامه های اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی صحبت نمود.

وی با اشاره به اشاره به اینکه در شرایطی که آمارها، بحران آب را در کشورمان فریاد می کنند، گفت: کشت گلخانه ای با هدف صرفه جویی در مصرف این مایه حیاتی، یک ضرورت جدی است. اما در مواجهه با آمار گلخانه های موجود در کشور، خلاء

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

بسیار تسهیل کرده است. از جمله بازارهای صادراتی ایران می-توان به روسیه، عراق، چین، ترکمنستان، قزاقستان، اکراین، ازبکستان، قرقیزستان و ترکیه اشاره نمود. در ادامه پس از پایان صحبت های رئیس اتحادیه گلخانه سازان ترکیه سایر حاضرین در جلسه موارد مورد نظر خود را در این رابطه بیان کردند و با اشاره به اینکه متاسفانه با توجه به شرایط فعلی کشور و بحران آب تا کنون بیش از ۷-۸ هزار هکتار گلخانه فعال در کشور نداریم و این در حالی است که باید افزایش سطح کشت گلخانه ای در ایران مورد توجه ویژه قرار گیرد و ظرف ده سال آینده در برنامه ها قرار گرفته است که باید سطح زیر کشت گلخانه ای کشور به ۴۸ هزار هکتار افزایش یابد.

در پایان **شریعتی** مقدم با اشاره به اینکه پارلمان بخش خصوصی در استان می تواند بسترهایی را در زمینه های آموزشی، بازرگانی، ارتباطات بین المللی و تعامل با هیأت های خارجی که به ایران سفر می کنند، فراهم سازد. گفت: به نظر می رسد ورود به بازارهای هدف و شناسایی و بسترسازی در آن ها باید به همت صادرکنندگان این بخش انجام پذیرد.

وی سود سالیانه سرمایه گذاری در بخش گلخانه ای در اروپا را کمتر از ۲ درصد عنوان کرد و گفت: همچنین

توان به گلخانه های با سیستم بدون خاک، گلخانه های حرفه ای و پایه خاک، گلخانه های با سیستم سرمایشی فن و پد، و گلخانه های پلی کلیما اشاره نمود که یکی از مدرن ترین گلخانه های امروز گلخانه های پلی کلیما می باشد. در ادامه وی با اشاره به اینکه یکی از بزرگترین هزینه های مصرفی گلخانه، هزینه مصرفی انرژی می باشد گفت: قیمت هر واحد انرژی در ترکیه بسیار بالاست و اما ایران از این نظر مزیت نسبی بالایی دارد که می تواند هزینه های تولید را کاهش و سود به ازای هر کیلوگرم محصول تولید شده بالایی داشته باشد. این شرکت با داشتن متخصصان حرفه ای در زراعت و بخش طراحی، آموزش متخصصین و فرستادن آن ها به گلخانه های شما، داشتن واحدهای R&D و آموزش تکنولوژی های روز دنیا، داشتن خدمات پس از فروش و گارانتی و حتی معرفی صادرکنندگان برتر ترکیه برای به اشتراک گذاشتن تجربیاتشان در زمینه صادرات برای مشتریان خود سودمند باشد.

وی در ادامه یکی دیگر از مزیت های بزرگ همکاری ایران و ترکیه را مسیر حمل و نقل آسان و ارزان این دو کشور دانست و گفت خط حمل و نقل ریلی از شهر مرسین به ایران ارتباطات بازرگانی این دو کشور را

در ادامه **رئیس اتحادیه گلخانه سازان ترکیه** با اشاره به اینکه بیشترین تراکم گلخانه های ترکیه در قسمت جنوبی ترکیه قرار دارد بیان کرد بخش جنوبی ترکیه و ایران هر دو شرایط اقلیمی نیمه گرمسیری هستند و این عامل سبب شده است که ماکزیمم و مینیمم دمای این دو کشور تقریباً مشابه یکدیگر باشد و از اینرو شرایط کشاورزی نیز در این دو کشور مشابه یکدیگر خواهند بود. و اما شرکت AYTEKN در ساخت گلخانه های حرفه ای خود می تواند با سیستم پیشرفته گلخانه ای شرایط اقلیمی و ژئوگرافیک (از قبیل برف، باران، حداقل و حداکثر دما، رطوبت، سرعت باد، کیفیت خاک و آب و ..) را به خوبی کنترل کرده و نوع محصول و نیازهای سرمایه گذار را به خوبی مرتفع سازد. گروه AYTEKN پس از جمع آوری اطلاعات مورد نیاز در چهار مرحله شروع به طراحی گلخانه می کند که شامل: ۱- طراحی ساختاری گلخانه ها و آنالیزهای مقاومت، ۲- طراحی سیستم آبیاری و کوددهی، ۳- طراحی سیستم های گرمایش و سرمایش و در نهایت سیستم کنترل کننده اقلیم (آب و هوا) می باشد. در ادامه بیان شد که از جمله مهم ترین و مدرن ترین سیستم های گلخانه ای که هم اکنون در ترکیه احداث و در حال گسترش است می -

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

کشور ترکیه و شرکت آیتکین به عنوان یکی از شرکت‌های بزرگ فعال در این حوزه نیز به این نتیجه رسیدند که کشت محصولات گلخانه ای باید بیش از ۵ هکتار باشد، چرا که فقط در این صورت مزیت اقتصادی خواهد داشت و این امر برای فعالان اقتصادی ما نیز یک نکته مهم به شمار می‌آید.

در جلسه کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی که در تاریخ ۹۵/۱۱/۲ با حضور جناب آقای دکتر کاظم نژاد معاون قائم مقام وزیر در امور بازرگانی و صنایع کشاورزی برگزار گردید مطرح شد:

رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق در ابتدای جلسه عنوان نمود: یکی از فصل مشترکات که در اتاق بازرگانی با وزارت جهاد و سازمان جهاد کشاورزی می‌تواند بیش از پیش فعال گردد بحث بازرگانی در بخش کشاورزی و زنجیره ارزش افزوده این بخش است که تا کنون جلسات متعدد هم مطرح و بحث شده است و باید کاربردی تر و به صورت مشخص تر فعال گردد. همچنین **شریعتی مقدم** با تاکید بر ضرورت ایجاد پایانه صادراتی محصولات کشاورزی در فرودگاه استان بیان نمود که پیگیری‌ها از طریق کمیسیون کشاورزی و آب اتاق با تشکیل جلسات متعدد در حال انجام است تا پس از آن با ارائه طرح توجیهی به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی بتوانیم اقدامی جدی در این زمینه انجام دهیم.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

استان می باشد.

ایشان در ادامه بحث توجه به تولید و مصرف محصول سالم و ارگانیک را یکی دیگر از موارد قابل تامل و با اهمیت در بخش کشاورزی دانست و گفت فرهنگ سازی در تولید و مصرف در این بخش بیش از پیش از اهمیت برخوردار است.

مدیر عامل شرکت تعاونی کشاورزان

مشهد در ادامه گفت: صنایع ما باید بتوانند خود را با تکنولوژی روز دنیا مطابقت دهند تا بتوانند در صحنه تجارت جهانی قابل رقابت باشند. دادن یارانه به مصرف و عدم اختصاص آن به تولید یکی دیگر از مشکلات بخش کشاورزی است و تولید کننده اگر در بخش تولید یارانه دریافت کند قطعاً به سمت بهره وری بیشتر خواهد رفت. موضوع دیگر بحث بیمه هاست که در تمام بخش هاش اقتصادی و اجتماعی بیمه ها قابلیت اعتماد دارند اما در بخش کشاورزی اینگونه نیست. مسئله دیگر که مهمترین موضوع استانی است بحث آب است که از زمانی که معاونت آب و خاک از تولیدات گیاهی جدا شده دیگر آن حساسیت وجود ندارد. مدنظر قرار دادن بحث آب مجازی و کشت فراسرزیمینی در حل بحران آب از دیگر مواردی است که باید مورد توجه بیشتری قرار گیرد.

در ادامه دکتر کاظم نژاد در پاسخ به

سوالات حاضرین بیان کرد: در پیوستن

به سازمان تجارت جهانی حمایت

در ادامه وی با ابراز تاسف از اینکه ایران جزو ۲۱ کشوری بود که قبل از گات اعلام آمادگی برای الحاق به WTO را داشت و اکنون متاسفانه از جمله ۲۰ کشوری هستیم که نتوانسته ایم به سازمان تجارت جهانی بپیوندیم بیان نمود امیدواریم با برداشتن ترس از پیوستن به سازمان تجارت جهانی و افزایش اطلاعات و جلوگیری از سوء استفاده های ممکن در این زمینه که ناشی از عدم آگاهی کافی است در پیوستن به WTO بتوانیم قدمی موثر در این راه برداریم.

شریعتی مقدم در ادامه با ابراز

خشنودی از رویکرد جدید وزارت جهاد کشاورزی در راه توسعه صادرات و تجارت جهانی بیان نمود واقعیت این است که در میانه راه حمایت هایی که در مورد صادرات وجود داشت قطع شد و پس از آن هم ادامه پیدا نکرد. قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار و کمیته ماده ۷۶ در استان تا حدودی کمک کننده و رافع مشکلات در این زمینه بوده است. اما مشکلات اصلی بخش صادرات همچنان وجود دارد. و فضای کسب و کار آمادگی لازم برای توسعه صادرات را ندارد نرخ های بانکی، عدم ثبات قوانین و مقررات موجود، تعرفه های گمرک، هزینه های بالای تولید، نوسانات نرخ ارز و چند نرخ بودن ارز از جمله مشکلات جدی بر سر راه توسعه صادرات کشور و

در ادامه **دکتر کاظم نژاد** با اشاره به تاریخچه تشکیل معاونت بازرگانی و صنایع در وزارت جهاد کشاورزی بیان نمود که رویکرد تشکیل این معاونت داشتن سیاست وزارت جهاد کشاورزی در ایجاد نگاه تولید محور در کنار نگاه تجارت محور بوده است که بسیار کار سختی بوده است.

یکی دیگر از رویکردهای اصلی وزارت جهاد کشاورزی و معاونت بازرگانی و صنایع پرداختن به جد به موضوع تجارت بوده است که تنها به جای نگاه خودکفایی محور به دنبال بهبود تراز تجاری کشور است تا بتوانیم در مبادلات تجاری این تراز را به صفر یا حتی مثبت برسانیم. وی در ادامه بیان نمود یکی دیگر از اقدامات وزارت جهاد تمرکز توجه به تکمیل زنجیره ها می باشد. بخش کشاورزی، صنعت و تجارت به تنهایی جز داشتن رقابت منفی با یکدیگر نمی توانند عملکرد مثبتی داشته باشند و دولت باید حلقه ای پیدا کند تا زنجیره های تولید را به یکدیگر متصل نماید و سیاست ها باید به این سمت بروند.

دکتر کاظم نژاد با اشاره به نظام تعرفه ای کشور بیان نمود امیدواریم در قانون و مقررات سال ۹۶ برای ابلاغ به دولت تنوع ابزار تعرفه ای داشته باشیم و ضمن اینکه تجارت را به هم نریزیم هم حمایت از تولیدکننده و هم حمایت از مصرف کننده داشته باشیم.

رویدادهای کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع تبدیلی

دانشگاه می تواند بسیار مثر ثمر باشد.

* از دیگر مصوبات، لزوم آموزش در حوزه های مختلف صادرات، زنجیره ها و .. بود که شریعتی مقدم تاکید ویژه بر آن داشت. و بیان نمود اتاق آمادگی کامل در بررسی مشکلات بخش بازرگانی و صادرات استان دارد.

در حوزه خصوص سازی این مدیران رده پایین ما هستند که مشکل دارند و اگر بتوانیم بگوییم که قدرت ما در امضای ماست می توانیم به موفقیت در این حوزه برسیم .

در پایان جلسه **رئیس کمیسیون کشاورزی و آب** با خشنودی از رویکرد همکاری بین اتاق و وزارت جهاد کشاورزی و سایر ارگان ها بیان کرد برای داشتن خروجی و عملیاتی نمودن فعالیت های مشترک

* به پروژه حوزه آسیب شناسی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی اشاره نمود.

* اجرای درست سیاست ها در دادن مجوزها برای تولید کنندگان و صادرکنندگان یکی دیگر از مواردی است که باید پیگیری شود.

* انجام پروژه های مشترک در حوزه صادرات و تعریف صادر کننده مشترک بین اتاق، سازمان صنعت و معدن، وزارت جهاد کشاورزی و

مجاز، جهت گیری به سمتی است که هدایت انجام شود و کمترین اخلاص در نظام تجاری ایجاد شود و ما در این راستا برای پیاده سازی ادبیات تجارت جهانی باید ابزارهای نوین را به عنوان یک کشور در حال توسعه آموزش ببینیم.

قطعا صادرات اگر استمرار در کمیت، کیفیت و استمرار در قانون و مقررات وجود نداشته باشد موفق نخواهد بود. اینکه همه فکر می کنند صادرکننده هستند اینجاست که تجارت ما بهم می ریزد و اتاق بازرگانی باید در سامان دهی تجارت کشور و صادرات کمک کننده باشد.

مذاکرات انجام شده با اتحادیه اوراسیا در وزارت جهاد کشاورزی انجام شده است که اگر تفاهم نامه اف دی ای امضا شود انشاءالله تجارت ما با حوزه اوراسیا پیشرفت خواهد کرد و از اتاق بازرگانی هم خواستار همکاری در این زمینه هستیم.

گزارش

ضرورت بررسی اثرات الحاق به سازمان تجارت جهانی در بخش کشاورزی

آزادسازی های تجاری گسترده در مبادلات تجاری در طی دهه های گذشته از ابتدا با شکل گیری موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت (گات)، آغاز و هم اینک نیز به وسیله سازمان تجارت جهانی (WTO) دنبال می شود. این فرآیند تأثیر عمده ای بر حجم مبادلات جهانی و آزادسازی اقتصاد بر جای گذاشته است.

با تمام تغییرات ایجاد شده در فضای تجارت بین الملل و حجم تجارت جهانی به ویژه در حوزه خدمات و محصولات صنعتی، روند تحول تجارت محصولات کشاورزی به خصوص در کشورهای درحال توسعه از سرعت چندانی برخوردار نیست. بدیهی است که تجارت بین الملل کالاهای کشاورزی به ویژه برای کشورهای درحال توسعه که از لحاظ توسعه کالاهای صنعتی توسعه یافته تلقی نمی شوند، بسیار اساسی است.

در واقع در این کشورها، بخش کشاورزی به دلیل گستردگی و پیوندهای قوی با سایر بخش های اقتصادی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. برای ایران نیز بخش کشاورزی به عنوان یک بخش پایه و استراتژیک حائز اهمیت می باشد، اما پیش بینی می شود، در طی فرآیند پیوستن به WTO با چالش هایی مواجه شود. با توجه به بحث جهانی شدن و پیشرفت در چارچوب تجارت جهانی، گرایش به

موافقت نامه های تجاری منطقه ای برای کشورهای درحال توسعه ای چون ایران که آمادگی ورود ناگهانی به تجارت آزاد ندارند، ضرورت می یابد. همچنین با توجه به اینکه در وضعیت فعلی سهم بالایی از تجارت جهانی در اختیار WTO است و مرتباً بر تعداد کشورهای متقاضی عضویت در این سازمان افزوده می شود، عدم الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی باعث خواهد شد ایران در صحنه تجارت جهانی در حاشیه قرار گیرد و این می تواند از نظر اقتصادی به زیان کشور تمام شود و این امکان وجود دارد که سازمان مذکور در مواردی اقدام به اعمال محدودیت های تجارت برای کشورهای غیرعضو کند و این گونه کشورها در تنگنا قرار گیرند.

کشور ما در طی سال های متمادی از جمله صادر کننده های ۱۶ محصول تولیدی عمده کشاورزی در دنیا به حساب می آمده است. جالب است بدانیم که کشور ما در طی سال های اخیر، تنها در بخش کشاورزی توانسته است مزیت نسبی (تولید بیش از یک درصد تولیدات جهان) را داشته باشد و این، نوید وجود ظرفیت مناسب سرمایه گذاری و بهره وری را در بخش کشاورزی بیان می دارد. لذا گسترش مطالعات مرتبط با این بخش و تأثیرات پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بر بخش کشاورزی به عنوان

بخش اصلی سرمایه غیر نفتی کشور، امری ضروری به نظر می رسد. شناخت عوامل محرک، کنترل کننده و تأثیرگذار بر تجارت این بخش و به کارگیری روش های نوین علمی در تحقیقات و تکمیل مطالعات گذشته با اطلاعات جدید از ضروریات می باشد.

در ایران سهم کشاورزی در تجارت جهانی همچون سهم آن در تولید ناخالص داخلی در حال کاهش است، اما این روند کاهشی از اهمیت تجارت محصولات کشاورزی نکاسته است. بدیهی است تجارت بین الملل محصولات کشاورزی به ویژه برای کشورهای در حال توسعه ای که ذخایر نفتی و معدنی ندارند بسیار حائز اهمیت و حیاتی محسوب می شود و با وجود درآمدزایی کمتر به هیچ وجه اهمیت خود را در کشورهای توسعه یافته از دست نداده است

به دلایل مختلفی که شاید مهمترین آن ساختار دولتی اقتصاد ایران باشد، سهم ایران از تجارت بین الملل اندک است. به نحوی که در مقایسه با سهم حدود یک درصدی کشور از جمعیت و وسعت جهان، سهم ایران از تجارت کالایی کمتر از نیم درصد است که کمتر از یک چهارم آن صادرات غیرنفتی است. اهمیت بخش کشاورزی در ایران با توجه به آمار و ارقام مربوط به سهم تولید ناخالص داخلی (GDP) و اشتغال در این بخش مشخص می

گزارش

ضرورت بررسی اثرات الحاق به سازمان تجارت جهانی در بخش کشاورزی

به بازارهای بین المللی در رشد نا چیز این کالاها موثر بوده است. ایران با تولید تقریبی سالیانه ۱۷۰ تن زعفران خشک، ۸۱ درصد از تولید جهانی این محصول را در اختیار دارد. این در حالی است که کشور اسپانیا با تولید ۱۲ درصد تولید جهانی، مقام دوم را پس از ایران به خود اختصاص داده و ۱۵ تن دیگر نیز توسط سایر کشورها تولید می شود. با وجود اینکه بیش از ۸۰ درصد زعفران دنیا در ایران تولید می شود اما تعیین قیمت زعفران توسط واسطه های جهانی نیز یکی از مشکلات اساسی تولید کنندگان این محصول در ایران است.

با توجه به مطالب گفته شده و به منظور اهمیت بررسی اثرات الحاق به سازمان تجارت جهانی بر بخش کشاورزی کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی در نظر دارد در قالب انجام طرح پژوهشی به بررسی اثرات الحاق بر ده قلم عمده محصولات کشاورزی بپردازد تا در نهایت بتواند راهکارها و پیشنهاداتی را در این زمینه به سازمان های مرتبط اعم از بخش خصوصی و دولتی ارائه نماید.

وضعیت قبلی خود را حفظ کند. بنابراین علاوه بر مسائل اقتصادی اثرگذار پس از فرآیند تولید، مسائل سیاسی و غیراقتصادی نیز مفهوم مزیت نسبی را تحت تاثیر قرار می دهند. در این میان صادرات محصول پسته به عنوان یک محصول استراتژیک و داشتن سهم ۵۰، ۷۴، ۶۸، ۲۵، ۷/۸ درصد به ترتیب در تولید جهانی، سطح زیرکشت جهانی، ارزش صادرات پسته جهان، ارزش کل صادرات بخش کشاورزی ایران و ارزش کل صادرات غیرنفتی کشور طی سال های اخیر دارای جایگاه ویژه ای می باشد.

به عنوان مثال در سالهای پس از انقلاب در اثر قطع صادرات ایران به کشور آمریکا، وجود جنگ و بازسازی پس از آن، پیچیده شدن اقتصاد جهانی و پیوستن اغلب کشورهای جهان به سازمان تجارت جهانی (WTO) موقعیت ایران در صادرات پسته تضعیف شد. بدین ترتیب با از دست رفتن عمده ترین بازار پسته صادراتی ایران، بزرگترین مشتری محصول پسته ایران به رقیب درجه اول کشور در بازار جهانی تبدیل شد، و همچنین زعفران پس از پسته مهم ترین محصول صادراتی غیر نفتی کشور است. اما در واقع، نگاه کلی به عملکرد اقتصاد در صحنه بین المللی نشان دهنده آن است که عدم صدور زعفران

شود. به گونه ای که ۱۰ درصد از GDP و ۲۲/۱ درصد از اشتغال کل، ۵۵/۸ درصد از اشتغال روستایی به این بخش اختصاص دارد اما سرعت رشد تجارت محصولات کشاورزی کشور از روند بین المللی آن کندتر است و این در شرایطی است که ظرفیت مناسبی برای تولید و تجارت محصولات کشاورزی وجود دارد.

در حال حاضر ایران یکی از پنج کشور جهان می باشد که بالاترین نرخ تعرفه را بر واردات اعمال می کند. در عین حال تعرفه در بخش کشاورزی از متوسط جهانی بسیار بالاتر است. این در حالی است که در اکثر کشورهای دنیا، در راستای افزایش تعاملات بین المللی و عضویت در پیمان های اقتصادی، تعرفه ها در حال تعدیل است. از آنجا که صادرات غیرنفتی از مهمترین اهداف برنامه های توسعه اقتصادی کشور است و محصولات کشاورزی از عمده ترین کالاهای غیرنفتی به شمار می آیند، صادرات این کالاها بر رشد اقتصادی بخش کشاورزی و رشد اقتصادی کل کشور اهمیت بسزایی دارد.

ایران از دیرباز در برخی محصولات کشاورزی از مزیت نسبی برخوردار بوده و پتانسیل های قوی صادراتی داشته، اما در عمل نتوانسته همگام با تحولات جهانی پیش برود و از جایگاه شایسته ای برخوردار باشد و یا حداقل

اهم اخبار بین المللی

مدیریت فاضلاب ها برای استفاده در کشاورزی

با توجه به چشم انداز افزایش تقاضا برای غذا و کمبود آب در آینده، زمان آن رسیده است که تصفیه فاضلاب ها بنحوی مدیریت شود که بعنوان منبعی برای آبیاری محصولات زراعی قابل استفاده شوند. با مدیریت صحیح فاضلاب ها می توان از آنها بطور مستقیم برای آبیاری و یا برای شارژ سفره های آب زیرزمینی استفاده نمود. البته اینکار نیاز به سیستم مدیریتی سخت گیرانه در رابطه با مسائل بهداشتی و سلامتی دارد. در نشست سالانه مجمع جهانی غذا و کشاورزی که در روزهای ۱۹ الی ۲۱ ژانویه (۳۰ دی الی ۲ بهمن ۹۵) در برلین، آلمان برگزار می شود، رویکردی که با آن کشورها بتوانند با چالش کمبود آب روبرو شوند و آخرین وضعیت روند استفاده از فاضلاب ها در کشاورزی مورد بحث کارشناسان قرار خواهد گرفت. این نشست توسط فائو و دانشگاه سازمان ملل متحد و با همکاری مؤسسه آب، محیط زیست و بهداشت (UNU-INWEH) یونسکو و گروه تحقیقات غذا و تغذیه Leibniz برگزار می گردد. بنا بر اظهارات Marlos De Souza، کارشناس ارشد بخش آب و زمین فائو، با وجود کم بودن داده های دقیق در زمینه اقدامات انجام شده در زمینه، در حال حاضر در سطح جهانی بخش بسیار کوچکی از فاضلاب ها با هدف استفاده در کشاورزی تصفیه می شوند. اما تعداد کشورهایی که بعلاوه پیش بینی کمبود آب، در حال بررسی امکان استفاده از این روش هستند رو به افزایش است. از جمله این کشورها می توان از مصر، اردن، مکزیک، اسپانیا و امریکا نام برد.

لینک خبر: <http://www.fao.org/news/story/en/item/463433/icode/>

نقش کشاورزی مدرن در تغییرات اقلیمی و لزوم تقویت تنوع زیستی

در عصر حاضر، پیشرفت های شگفت آوری در کاربرد فناوری در زمینه غذا و کشاورزی بدست آمده است. بعنوان نمونه، تهیه اسپری گیاهی برای بالا بردن میزان نشاسته دانه گندم موجب افزایش ۲۰ درصدی عملکرد آن شده است. این یک نمونه از دستاوردهای بدست آمده از نوآوری در فناوری اصلاح ژنوم با استفاده از تکنیک جدید Crispr در سال ۲۰۱۶ است. از طرف دیگر، پیشرفت های بدست آمده در کاربرد فناوری های جدید در کشاورزی مدرن، مشکلات بسیار جدی نیز بدنبال خواهد داشت. یکی از مهمترین تهدیدات کشاورزی صنعتی از دست دادن و تخریب سیستماتیک نیروی انسانی و منابع طبیعی است که بر اساس آنها بنا شده اند. آفات، ویروس ها، قارچ ها، باکتری ها و علف های هرز با سرعتی بیش از هر زمان دیگر در حال سازگار شدن با مدیریت شیمیایی آفات هستند؛ بعنوان مثال، تا کنون ۲۱۰ گونه علف هرز مقاوم در برابر علف کش ها شناسایی شده اند. کودهای شیمیایی سرعت در حال تخریب محیط های بیولوژیکی و پتانسیل بازیافت عناصر مغذی خاک هستند. در همین حال، ۲۲ درصد از گاهای گلخانه ای منتشره شده در سطح جهانی مربوط به سیستم های غذایی می شوند که خود سبب عدم ثبات اقلیمی می شود که یکی از بزرگترین تهدیدات بهره وری کشاورزی در آینده است. یک راه حل پیشنهادی جایگزین برای سیستم های کشاورزی صنعتی تک محصولی، بهره مندی از سیستم های متنوع بومی کشاورزی است. اقداماتی نظیر افزایش تنوع در محصولات زمین های زراعی، تقویت خاک به شیوه های طبیعی بجای استفاده از کودهای شیمیایی و تقویت تنوع زیستی می توانند در رسیدن به کشاورزی سالم و پایدار مؤثر باشند.

اهم اخبار ملی

ایران با ۱۶ هزار هکتار، قطب تولید گل محمدی در جهان

کارشناس مسئول گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی گفت: ۲۰ هزار هکتار زمین های زیرکشت گل محمدی در جهان وجود دارد که از این سطح، ۱۶ هزار هکتار آن در ایران است. وی اظهار داشت: کشور بلغارستان با ۲ هزار و ۵۰۰ هکتار دومین تولیدکننده گل محمدی است، اما ۵۰ درصد از بازار تولید اسانس این محصول را در اختیار دارد. کشور ایران با داشتن بیشترین سطح تولید گل محمدی از نظر تولید اسانس و فراورده‌های گل محمدی عقب است در حالی که هر لیتر گلاب، چهار تا هفت دلار در بازارهای جهانی عرصه می شود. این کارشناس وزارت جهاد کشاورزی تصریح کرد: جمهوری اسلامی از نظر عملکرد در واحد سطح نیز در جایگاه مناسبی نیست زیرا در ایران تولید گل محمدی در هر هکتار ۲ تن و در بلغارستان این میزان ۱۰ تن در هکتار است. مهدی زاده بر لزوم کشت علمی گل محمدی از طریق شرکتهای دانش بنیان اشاره کرد و افزود: نگاه فنی در مزارع تولید گل محمدی ایران خوب نیست و با توجه به پایین بودن سطح عملکرد این محصول، باید با رویکرد مدیریت علمی میزان تولید را برای اقتصادی کردن فعالیتها در این بخش ارتقا داد. وی از پیش بینی بسته های حمایتی برای توسعه کشت گیاهان دارویی و گل محمدی شامل تحقیقات، آموزش، مکانیزاسیون، صنایع تبدیلی و بیمه گیاهان دارویی خبر داد. کارشناس مسئول کشت گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی به ظرفیتهای گسترده برای سرمایه گذاری در بخش گیاهان دارویی دبه عنوان یک بستر اشتغالزایی و درآمدزایی در سطح ملی و بینالمللی اشاره کرد و گفت: برای شکوفایی ظرفیتهای کشت گیاهان دارویی در گذشته برنامه ریزی هدفمندی صورت نگرفته و این بخش مهم اقتصادی در حاشیه قرار داشت.

لزوم توجه به سرمایه گذاری خارجی برای مدیریت آب کشاورزی

بیشتر شبیه سازی ها نشان دهنده این هستند که تغییر دمای جهانی سطح زمین تا پایان قرن ۲۱ نسبت به سال ۱۸۵۰ تا ۱/۵ درجه افزایش می یابد. در این میان افزایش دمای زمین به اندازه دو درجه سانتیگراد به عنوان مرز خطر در گرمایش جهانی در نظر گرفته شده است که پیامدهای مختلفی از جمله کاهش منابع آبی را به دنبال دارد. به دلیل همین محدودیت منابع آبی است که در حال حاضر مصرف بهینه و افزایش بهره وری از منابع آبی در فعالیتهای اقتصادی (طرف تقاضا) و در کنار آن مدیریت بهینه عرضه آب در جهان مورد توجه سیاست گذاران و برنامه ریزان هر کشوری قرار گرفته است. فعالیت بخش کشاورزی با توجه به ماهیت و نوع فعالیت آن سهم بزرگی در مصرف آب دارد. اگر نگاهی به آمار جهانی (فائو) بیندازیم بخش کشاورزی به طور میانگین حدود ۷۰ درصد آب مصرفی را به خود اختصاص داده است. سهم آب مصرف شده در بخش کشاورزی در منطقه خاورمیانه و قاره آفریقا به ترتیب ۸۴ و ۸۲ درصد است. این رقم برای کشورهای مختلف، متفاوت است، به طوریکه برای کشور هند ۹۱ درصد، برزیل ۶۰ درصد، مصر ۸۶ درصد و چین ۶۴/۶ درصد است. سهم کشاورزی از آب مصرفی متفاوت است. با توجه به اینکه بخش بزرگی از تقاضای آب از سوی فعالیت های بخش کشاورزی است، برای افزایش و کارایی بهره وری آب در بخش کشاورزی سرمایه گذاری عظیمی شده است. برای تأمین سرمایه پروژه های افزایش بهره وری و صرفه

اهم اخبار استانی

جویی در مصرف آب بخش کشاورزی علاوه بر سرمایه داخلی به سرمایه گذاری خارجی نیز توجه شده است. تجربه سایر کشورها نشان می‌دهد سرمایه گذاری خارجی توانسته محدودیت تأمین مالی در پروژه های مدیریت آب را از میان بردارد. در، چین، سرمایه گذاری خارجی نقش مهمی در تأمین مالی برنامه های توسعه بخش کشاورزی آن داشته است. در پایان سال 2005 میزان سرمایه خارجی در بخش کشاورزی چین بیش از ۳۲/۹ میلیارد دلار آمریکا بوده است. چین از سرمایه گذاری خارجی، برای جبران کمبود داخلی نهاده های کشاورزی، ورود فناوری های خارجی پیشرفته و تجهیزات، ارقام مرغوب و انتقال تجربیات مدیریت پیشرفته در عرصه های مختلف فعالیت های کشاورزی استفاده کرده است تا از این طریق بتواند به توسعه کشاورزی و ارتقای صنایع فرآوری برسد و از طرف دیگر ارتقای سطح صنعتی شدن کشاورزی و اصلاحات روستایی و کشاورزی را ترویج دهد.

رشد ۴۲ درصدی صادرات طلای سرخ / هر کیلو زعفران به ۶ میلیون تومان رسید

نائب رئیس شورای ملی زعفران گفت: در هفت ماه نخست سال نسبت به مدت مشابه سال قبل، صادرات زعفران با رشد ۴۲ درصدی مواجه بود. غلامرضا میری نائب رئیس شورای ملی زعفران در گفتگو با خبرنگار صنعت، تجارت و کشاورزی گروه اقتصادی باشگاه خبرنگاران جوان، با اشاره به پایان فصل برداشت و وضعیت نهایی تولید زعفران اظهار داشت: تولید زعفران در سال جاری از سوی وزارت جهاد کشاورزی ۳۶۰ تن اعلام شد و در حال حاضر حداقل قیمت هر کیلو طلای سرخ ۴ میلیون و ۶۵۰ و حداکثر ۶ میلیون تومان است که در صورت استمرار ثبات قیمت ها پیش بینی می شود صادرات تا پایان سال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۰ الی ۶۰ درصد رشد داشته باشد. وی با اشاره به تاثیر سرما و یخ زدگی اخیر در میزان تولید، افزود: با وجود آنکه ۹۰ درصد محصول تا شروع سرمازدگی جمع آوری شده بود تنها ۱۰ درصد این زعفران ها از بین رفتند. میری از افزایش ۴۲ درصدی صادرات در هفت ماه نخست سال نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داد و گفت: براساس آمار گمرک در 7 ماه نخست سال ۸۸ تن و ۵۱۳ کیلو زعفران با ارزش ۱۱۳ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار به ۴۷ کشور دنیا صادر شد و این درحالی است که این میزان در سال گذشته ۵۵ تن و ۲۷۳ کیلو با ارزش ۷۹ میلیون و ۳۳۷ هزار دلار بوده است. وی در توصیه ای به خریداران زعفران گفت: به خریداران توصیه می شود که زعفران با علامت استاندارد را خریداری کنند چرا که در صورت تخلف امکان برخورد با کارخانه متقلب وجود دارد.

تهیه و تنظیم: سمیرا سبزواری

تلفن: ۳۸۸۴۲۹۳۱

نشانی: وکیل آباد- بین سلامیه و بهرستان- اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی- ساختمان شماره ۲

فاکس: ۳۸۸۴۲۹۳۶

<http://www.mccima.com>